581
133

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda in Scholis Medicorum, die Iovis sexta Februarii.

M. FRANCISCO GOUEL, Doctore Medico, Præside.

An ingeniosi brevioris vitæ?

I.

UT artis sic Naturæ opera motu continentur. Si quæ corporibus mutatio contingit, si quid oritur, si quid interit, maximam operis partem motus sibi vindicat. Hic in viventibus manifestius se prodit, ac sensu magis deprehenditur, nulla si quidem res alia magis quam motus viventia à vitæ expertibus discriminat. Illa in jugi versantur motu, hæc vero quieta jacent, & alta fruuntur pace: hinc quæ vitâ carent nullis fere mutationibus obnoxia diutissime permanent, contra quæ vitâ fruuntur varias mutationum vices subeunt, & statim ab ortu per varias ætates veluti per quosdam gradus ad interitum tendunt: at licet omnibus una sit expectanda nox, & calcanda semel lethi via, non eodem tamen cuncta feruntur passu, sed pro ut actuosis aut inertibus constant principiis, alia tardius alia celerius cursum conficiunt, ac longiorem aut breviorem vitam sortiuntur.

II.

VITA definitur permansio caloris in humido. Ille æthereæ cujusdam naturæ particeps crasso densoque, ne citô avolaret, subjecto tanquam carcere quodam contineri debuit: hoc munus implet humidum, ut vocant, radicale, quod pinguis, & oleosæ cujusdam instar substantiæ tenuem illum calorem, & ad eruptionem continuô paratum suo sinu fovet, & veluti vinculis ac compedibus irretitum tenet: hic tamen quietis impatiens, & suæ semper retinens indolis nusquam otiosus manet, sed subjectum cui inest assiduo versat, alterando subigit ac tandem depascitur. Pro varia tamen quam habet cum humido mixtionis proportione diversimodè agit: Sic altius humore demersus, ac velut obrutus lentiori progreditur motu, at rerum dominio potitus citissimo rapitur cursu, & absumpto eo quo fovebatur pabulo absumitur ipse tenuesque evavescit in auras.

III.

UT à caloris nativi in humidum actione perpetua ætatum ac temperamentorum diversitas, sic ab utriusque variâ inter se proportione varia oritur ingeniorum Indoles. Hinc homo homini plurimum præstat, & supra humanam sortem se se extollens tam fere à cæteris hominibus distat, quam isti à brutis animantibus differunt. Tanti discriminis causa non à cælo, non à syderum influxu, sed à diverso caloris motu repetenda. Caloris nomine spiritus per universum corpus diffusos intelligas. Hi primarium & præcipuum animæ in obeundis functionibus instrumentum perhibentur. Hanc ejusdem licet in omnibus hominibus essentiæ ac naturæ

varie ad agendum determinant. Ab eorum tenuitate & perſpicuitate ingenioſi fiunt: à craſſitie & denſitate hebetes & ſtupidi. Illi maturitatem quidem citius conſequuntur, & ante tempus adoleſcunt, ſed quem gremio gerunt calorem, is actuoſus maxime tam aſſiduo micat, agitatur & ad humoris abſumptionem tam citô feſtinat, ut actione continua magis ac magis fatiſcens tandem præmaturam ſibi ruinam moliatur.

IV.

NON bene conveniunt, nec in una ſede morantur acumen ingenii, & longos in annos retinendæ vitalis flammæ apta temperies partiumque conformatio. Illud ex bilioſi & melancholici ſucci mixtione prodit. Ab utroque ſpiritus generantur ſubtiliores, terſi, nitentes, & quales ad ſublimia mentis opera requiruntur. Accedit nervorum tenuitas, cutis lævitas, & cerebri ſubſtantia mollior quam ſpiritus facile pervadunt, & in qua res objectæ citius inprimuntur. Hinc facilis apprehenſio & intelligentia, rerum abſtruſarum cognituque difficilium perceptio, hinc felix memoria quæ opes undique collectas & accerſitas ſervat ad uſus, & velut horreo quodam recondit: uno verbo ſicco gaudet temperamento vis illa animæ quæ facit hominem præſtanti ingenio præditum, ad vitæ vero diuturnitatem magna competit humidi copia, quæ caloris aculeos retundens illius impetum cohibet, & actionem refrænat, & quemadmodum ignis tenui vel craſſâ accenſus materiâ citius tardiuſve extinguitur, ſic calor vitæ opifex pro majori vel minori humoris primigenii quantitate breviores aut longiores moras in corpore viventis nectit.

V.

FAUSTA ergo & infauſta ſimul ingenioſi conditio, magnum quiddam eſt, & prope divinum cæteros homines ingenii fæcunditate, cogitationis celeritate, ſermonis elegantia longo poſt ſe intervallo relinquere, mentem habere in omne argumentorum genus paratiſſimam, ad aliis imperandum comparatam, ad laudem gloriam, & patriæ decus natam : at quanto pretio ſtet illa mentis acies, & virtus ſublimior teſtis eſt infelix illa nutritionis ratio, qua raptis maxima ex parte ad cerebrum ſpiritibus cæteræ partes inopes ſuis ægre funguntur muneribus, & vix alimentis probe conficiendis ſufficiunt : accedunt graviores curæ quibus diſcruciantur ingenioſi, negotiorum multitudo quibus implicantur, animi pathemata quibus vehementius torquentur, quibus omnibus commoti, & magnâ copiâ diſſipati ſpiritus præproperam inducunt moriendi neceſſitatem.

Ergo ingenioſi brevioris vitæ.

Domini Doctores Diſputaturi.

M. Franciſcus Goüel, Præſes.	*M. Claudius Guerin.*	*M. Ludovicus Morin.*
M. Antonius Varin.	*M. Paulus Mattot.*	*M. Petrus Lombard.*
M. Nicolaus Brunel de la Carliere.	*M. Carolus le Long.*	*M. Philippus Mathon.*

Proponebat Pariſiis CAROLUS CONTUGI, Pariſinus Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1687.

PARISIIS,
Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.